

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. Odvolací súd nie je viazaný svojím názorom vysloveným v predchádzajúcom rozhodnutí**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/19/2022 zo dňa 27. 9. 2023
- 2. Dohoda podnikateľov o tom, že ich vzťah sa spravuje Občianskym zákonníkom, je neplatná**
Uznesenie Krajského súdu SR sp. zn. 9Co/11/2023 zo dňa 10. 8. 2023
- 3. Dohoda strán o tom, že ich vzťah sa spravuje ObchZ, nespôsobuje, že spor z neho bude obchodnoprávnym sporom**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/21/2022 zo dňa 27. 9. 2023
- 4. Doručenie predvolania advokátovi, ktorý stranu zastupoval v inej fáze konania a možnosť uvedenia strany do omylu, že je týmto advokátom zastúpená**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/214/2021 zo dňa 27. 9. 2023
- 5. Nie je porušením procesných ustanovení, ak strana pri svojom výsluchu číta z vopred pripravených podkladov**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5CdoPr/6/2023 zo dňa 27. 9. 2023
- 6. K možnosti čiastočného uspokojenia nároku na náhradu škody spôsobenej chráneným živočíchom orgánom ochrany prírody**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 75S/77/2021 zo dňa 7. 12. 2022
- 7. K nemožnosti vydať rozsudok pre zmeškanie, ak jeho vydanie nenavrhnú všetci samostatní procesní spoločníci**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/84/2022 zo dňa 31. 5. 2023
- 8. K trestnej zodpovednosti stavbyvedúceho v súvislosti so vznikom ujmy na zdraví**
Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 3To/89/2023 zo dňa 15. 11. 2023
- 9. K možnosti účasti potenciálnych dedičov vyvlastňovaného vo vyvlastňovacom konaní**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 11S/44/2021 zo dňa 30. 11. 2022
- 10. Právo na vymáhanie pohľadávky voči spoludlžníkovi a postúpenie pohľadávky**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Cob/35/2021 zo dňa 14. 6. 2022
- 11. Drobné opravy vozidiel umiestnených v predmete nájmu v súlade s dojednaným účelom nájmu nie sú užívaním predmetu nájmu v rozpore so zmluvou**
Rozhodnutie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5Co/81/2022 zo dňa 7. 12. 2022
- 12. Nahrávanie rozhovoru zamestnanca s nadriadeným bez jeho súhlasu nemožno považovať za dôvod pre okamžité skončenie pracovného pomeru**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 8CoPr/5/2022 zo dňa 22. 11. 2022
- 13. Ukončenie pracovného pomeru zamestnávateľom v skúšobnej dobe samo osebe neznamená, že povinný rodič nevynakladá dostatočné úsilie udržať si zamestnanie**
Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 13CoP/61/2023 zo dňa 12. 10. 2023
- 14. Splnomocnenie udelené na zastupovanie na schôdzi vlastníkov bytov automaticky nezahŕňa oprávnenie podania žaloby prehlasovaného vlastníka bytu**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co/81/2022 zo dňa 7. 12. 2022
- 15. Aj úmyselný trestný čin spáchaný v zahraničí je dôvodom pre vydedenie**
Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/7/2023 zo dňa 11. 10. 2023

1. Odvolací súd nie je viazaný svojím názorom vysloveným v predchádzajúcom rozhodnutí

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/19/2022 zo dňa 27. 9. 2023

Anotácia:

Dovolatelia namietali zmenu právneho názoru odvolacieho súdu v porovnaní s predchádzajúcim uznesením, ktorým odvolací súd zrušil prvý rozsudok súdu prvej inštancie.

Právna veta:

- I. Na rozdiel od súdu prvej inštancie, ktorý je v prípade zrušenia rozhodnutia a vrátenia veci odvolacím súdom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), odvolací súd nie je viazaný právnym názorom, vysloveným vo vlastnom predchádzajúcom uznesení, ktorým zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Teda odvolací súd svoj skorší právny názor môže (napríklad aj pod vplyvom záväzného právneho názoru najvyššieho súdu alebo ústavného súdu) zmeniť. Nie je preto v rozpore s procesnými predpismi, ak odvolací súd svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení.
- II. Na druhej strane však zmena právneho názoru odvolacieho súdu neprispieva k právnej istote, preto by mala mať len výnimočnú povahu a v každom prípade by mala byť riadne odôvodnená.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Opravné prostriedky, Odvolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – čl. 2, § 391 ods. 2, § 387, § 388, § 389, § 390

2. Dohoda podnikateľov o tom, že ich vzťah sa spravuje Občianskym zákonníkom, je neplatná

Uznesenie Krajského súdu SR sp. zn. 9Co/11/2023 zo dňa 10. 8. 2023

Anotácia:

Predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 4 000 eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že medzi s. r. o. a žalovaným bola uzatvorená kúpna zmluva na prevod auta za kúpnu cenu 12 000 eur. Predávajúci vystavil faktúru na sumu 12 000 eur so splatnosťou 12. 12. 2016. Žalovaný ako kupujúci uhradil dňa 08. 12. 2016 časť kúpnej ceny vo výške 8 000 eur na účet predávajúceho. Zvyšnú časť kúpnej ceny vo výške 4 000 eur neuhradil ani napriek výzve predávajúceho. Proti vydanému platobnému rozkazu podal žalovaný odpor, ktorý podaný návrh považoval za absolútne nedôvodný, faktúru považuje za vystavenú v rozpore so zaplatenou kúpnu cenou, ako aj uzatvorenou kúpnu zmluvou. Tvrdil, že predávajúcemu dňa 27. 11. 2016 zaplatil kúpnu cenu 30 800 eur. Uviedol, že hodnota motorového vozidla určite nebola v danom čase vo výške 12 000 eur, ale bola stranami dohodnutá vo výške 30 800 eur, ktorá suma bola zaplatená v celom rozsahu pred podpisom kúpnej zmluvy a odovzdaním vozidla. Na podporu svojho tvrdenia predložil kúpnu zmluvu (č. I. 28) medzi predávajúcim s. r. o. a kupujúcim s. r. o. na osobné motorové vozidlo za dohodnutú kúpnu cenu 30 800 eur, pričom z čl. 3 zmluvy vyplýva, že kúpna cena bola vyplatená v hotovosti pri podpise zmluvy.

Žalovaný sa v konaní bránil tým, že žalobca v kúpnej zmluve zo dňa 27. 11. 2016 jasne potvrdil prevzatie kúpnej ceny vo výške 30 800 eur, ktorá kúpna cena bola žalobcovi v plnej výške zaplatená v hotovosti pri podpise zmluvy. Medzi žalobcom a žalovaným neexistovala žiadna iná dohoda o kúpnej cene a spôsobe jej zaplatenia, ako tá, ktorá je uvedená v kúpnej zmluve zo dňa 27. 11. 2016. Žalovaný označil za špekulatívne konanie žalobcu, ktorý vystavil faktúru na sumu 12 000 eur s DPH, ktorá nemá žiaden základ ani v kúpnej zmluve, ani v realite týkajúcej sa obvyklej hodnoty uvedeného vozidla v danom čase a mieste. Napriek tomu, že naďalej tvrdí, že kúpna cena bola zaplatená, z opatrnosti vzniesol námietku premlčania celého nároku. Pre plynutie premlčacej doby považoval za podstatné uzatvorenie kúpnej zmluvy, a nie dátum splatnosti faktúry. Zároveň poukázal na to, že zmluva bola uzatvorená v zmysle § 588 Občianskeho zákonníka, a teda 3-ročná premlčacia doba podľa § 101 OZ uplynula dňa 28. 11. 2019. Aj v prípade posúdenia plynutia premlčacej doby podľa Obchodného zákonníka by bol nárok žalobcu premlčaný.

Právna veta:

V prípade, ak súd prvej inštancie posúdi sporné kúpne zmluvy za platné, bude vychádzať z tej skutočnosti, že ako na strane kupujúceho, tak aj na strane predávajúceho vystupovali obchodné spoločnosti, ktoré uzatvorili uvedenú zmluvu s výkonom ich podnikateľskej činnosti. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že si účastníci v zmluve dohodli, že zmluva spadá pod režim Občianskeho zákonníka. Takéto dojednanie je potrebné považovať za neplatné v rozpore so zákonom, nakoľko Obchodný zákonník nemá ustanovenie, na základe ktorého by si účastníci v prípade, ak ich vzťah spadá pod ust. § 261 Obchodného zákonníka, mohli dohodnúť, že ich vzťah sa bude riadiť ustanovením Občianskeho zákonníka, na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré takúto možnosť pripúšťajú v ust. § 262 Obchodného zákonníka. Ide o kogentné ustanovenie, ktoré nemožno ani dohodou účastníkov zmeniť (§ 263 Obchodného zákonníka) a od ktorého sa účastníci nemôžu odchýliť. Z uvedeného dôvodu, pokiaľ súd prvej inštancie posudzoval uzatvorenú kúpnu zmluvu v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, považuje odvolací súd tento jeho postup za nesprávny.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Obchodno-záväzkové vzťahy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 261, § 262
40/1964 Zb. – § 39

3. Dohoda strán o tom, že ich vzťah sa spravuje ObchZ, nespôsobuje, že spor z neho bude obchodnoprávnym sporom

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/21/2022 zo dňa 27. 9. 2023

Anotácia:

Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ odôvodnil tým, že súdy nižších inštancií sa odchýlili od ustálenej judikatúry o právnych úkonoch, o zmluvách a ich zmenách. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSSR sp. zn. Co 3/66 z 29. marca 1968, publikované pod č. R 78/1968 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR, podľa ktorého „zhodné prejavy vôle smerujúce k vzniku zmluvy, urobené účastníkmi, sú právnymi úkonmi zakladajúcimi v zmysle § 2 ods. 1 OZ medzi účastníkmi občianskoprávny vzťah, z ktorého účastníkom vyplývajú určité práva a povinnosti“, avšak súdy nižších inštancií nepostupovali pri hodnotení splátkových kalendárov v súlade s § 516 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „OZ“) a ani v súlade s citovaným rozhodnutím.

Právna veta:

- I. Vo vzťahu k ďalšiemu konaniu, s ohľadom na novelu Civilného sporového poriadku účinnú od 1. júna 2023, novo zavádzajúcu prednostnú kauzálnu príslušnosť súdov na konanie v obchodnoprávných sporoch (§ 22 CSP), považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že predmetný spor nespĺňa znaky obchodnoprávneho sporu, hoci ho za taký, avšak bez bližšieho odôvodnenia, označil v napadnutom rozhodnutí odvolací súd.
- II. Z tohto hľadiska nie je podstatné, že súdy nižších inštancií konanie viedli s evidenčným zapísaním sporu do súdnych registrov týkajúcich sa obchodnoprávnej agendy (Cb, Cob).
- III. To, že strany si dohodli, že ich zmluvy o dielo sa budú riadiť úpravou podľa Obchodného zákonníka (§ 262 ObZ), rovnako neznamena, že medzi nimi ide o obchodnoprávny spor.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Príslušnosť súdu, Voľba práva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 22
513/1991 Zb. – § 262

4. Doručenie predvolania advokátovi, ktorý stranu zastupoval v inej fáze konania a možnosť uvedenia strany do omylu, že je týmto advokátom zastúpená

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/214/2021 zo dňa 27. 9. 2023

Anotácia:

Žalobca bol zastúpený advokátom v dovolacom konaní (vo veci jeho dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave potvrdzujúcemu zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku), ktoré je potrebné považovať za samostatné konanie (keďže dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok). Zo súdneho spisu nevyplýva, že by bol žalobca prejavil voči súdu vôľu byť zastúpený advokátom aj v základnom konaní (v konaní pred súdom prvej inštancie a v odvolacom konaní).

Omylom súdu prvej inštancie došlo k zaslanie predvolania na pojednávanie advokátovi, ktorý žalobcu predtým zastupoval v dovolacom konaní.

Právna veta:

- I. Zaslanie predvolania na pojednávanie advokátovi, ktorý žalobcu predtým zastupoval v dovolacom konaní, odvolací súd správne označil za omyl súdu prvej inštancie.
- II. Vyššie uvedený omyl pri doručovaní predvolania na pojednávanie sám o sebe (bez prítomnosti advokáta na pojednávaní a bez jasného prejavu vôle žalobcu byť zastúpený advokátom v konaní pred súdom prvej inštancie a/alebo pred odvolacím súdom) nemožno považovať za taký nesprávny procesný postup súdu, ktorým by znemožnil žalobcovi uskutočňovať jeho procesné práva. Nemožno hovoriť ani o tom, že by mohol byť žalobca takýmto postupom uvedený do omylu, že je v konaní zastúpený advokátom – je potrebné zopakovať, že advokátovi bolo doručené len jedno predvolanie na pojednávanie, ktoré sa napokon neuskutočnilo, na pojednávanie vytýčené v ďalšom termíne prišiel žalobca bez advokáta a nikdy v priebehu konania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom nedal žiadnemu advokátovi splnomocnenie na svoje zastupovanie. Išlo pritom o konanie, v ktorom (na rozdiel od dovolacieho konania) nebolo povinné zastúpenie advokátom. Za týchto okolností a pri nečinnosti samotného advokáta vo vzťahu k súdu, žalobca z jedného nesprávneho doručovania predvolania na pojednávanie objektívne nemohol usudzovať, že je v konaní zastúpený advokátom.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie, Zastúpenie na základe plnomocenstva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – čl. 13, § 89, § 92, § 178

5. Nie je porušením procesných ustanovení, ak strana pri svojom výsluchu číta z vopred pripravených podkladov

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5CdoPr/6/2023 zo dňa 27. 9. 2023

Anotácia:

Dovolaťel namietal, že sa odvolací súd nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobca svoju výpoveď na pojednávaní čítal z vopred pripravených podkladov.

Právna veta:

- I. Dovolaťel namietal, že sa odvolací súd nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobca svoju výpoveď na pojednávaní čítal z vopred pripravených podkladov.
- II. Postup súdu pri výsluchu strany nie je procesným predpisom upravený. Civilný sporový poriadok v odseku 3 §-u 195 ustanovuje, že súd môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný; tým nie je dotknutá povinnosť podľa odseku 2. Z uvedeného v okolnostiach posudzovaného sporu možno vyvodiť, že ak sa odvolací súd k tejto odvolacej námietke žalovaného výslovne v rozsudku nevyjadril (keďže súd sa má v odôvodnení rozsudku vysporiadať iba so skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie), neporušil právo žalovaného na spravodlivý proces v zmysle zjavného porušenia kogentných procesných ustanovení, ktoré by sa vymykalo nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Dokazovanie, Výsluch strán

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 195

6. K možnosti čiastočného uspokojenia nároku na náhradu škody spôsobenej chráneným živočíchom orgánom ochrany prírody

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 75S/77/2021 zo dňa 7. 12. 2022

Anotácia:

Žalobca žiadal nárok na náhradu škody spôsobenej usmrtením barana chráneným živočíchom (vlk dravý – *Canis lupus*). Bol mu priznaný nárok vo výške 762,50 EUR podľa § 101 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. Žalobca požadoval náhradu škody vo výške 17 062,50 EUR.

Uznanie nároku len v rozsahu 762,50 EUR odôvodňoval žalovaný okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie tým, že výška ceny usmrteného barana nekorešponduje s aktuálne doloženým stanoviskom Zväzu chovateľov oviec a kôz na Slovensku zo dňa 31.08.2021 a faktúrou o nákupe oviec zo dňa 18.08.2020. Žiadateľ síce predložil spolu so žiadosťou aj ponuku na odkúpenie barana na reklamné účely v hodnote 17.000 EUR, avšak k odpredaju nedošlo a baran zostal vo vlastníctve poškodeného.

Žalobca v odvolaní tvrdil, že žalovaný nezohľadnil, že usmrtený plemenný baran mal vysoký potenciál tzv. filmového zvierťa, nakoľko už niekoľkokrát bol obsadený do reklamného videoklipu pre slovenské obchodné spoločnosti. Bol vysoko oceňovaný a ponuka tohto druhu zvierat na trhu nie je dostatočná. Bolo povinnosťou žalovaného riadne a náležite sa vysporiadať so žalobcom tvrdenou (aj preukázanou) všeobecnou trhovou hodnotou uvedeného zvierťa v čase jeho zabitia vlkom dravým.

Právna veta:

Ak vo výške (rozsahu) požadovaného odškodnenia sa žalovaný nestotožnil so žalobcom, nemal zaplatiť ani časť požadovaného nároku, pretože zaplatiť môže len vtedy, ak nie sú pochybnosti o rozsahu žalobcom požadovanej náhrady škody. Ak rozsah škody nie je preukázaný, orgán náhradu škody nezaplatí. V takomto prípade o nároku môže rozhodnúť len súd, nie orgán verejnej správy, za predpokladu postupu žalobcu podľa § 102 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny. Ak bol rozsah škody sporný, mal žalovaný primárne za účelom odstránenia tejto spornosti postupovať podľa § 100 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny a vyzvať žalobcu za účelom preukázania rozsahu ním požadovanej náhrady škody, v prípade pochybnosti, na doplnenie dokladov, napr. o odborný posudok, prípadne znalecký posudok, a to v primeranej lehote. Ak takto nepostupoval, čím nedošlo ku konsenzu ohľadom rozsahu požadovanej náhrady škody, správny súd zastáva názor, že žalovaný nemohol potvrdiť náhradu škody v menšom rozsahu než požadovanom, keďže zákon ukladá v prípade existencie pochybností o rozsahu žalobcom požadovanej náhrady škody a v prípade ak nie je rozsah škody preukázaný, nezaplatiť náhradu škody, pričom s takouto skutočnosťou (nezaplatením náhrady škody v termíne a za podmienok uvedených v § 101 ods. 3 cit. zákona), zákon spája možnosť žalobcu ako poškodeného domáhať sa voči tomuto orgánu priznania škody podľa tohto zákona na súde, a to najneskôr do troch rokov odo dňa, keď bola žiadosť poškodeného o poskytnutie náhrady podľa § 100 ods. 2 a 3 tomuto orgánu doručená.

Právna oblasť: Správne právo, Ochrana životného prostredia

Právny inštitút: Náhrada škody, Škoda spôsobená voľne žijúcou zverou

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 543/2002 Z. z. – § 100 ods. 7, § 101, § 102

7. K nemožnosti vydať rozsudok pre zmeškanie, ak jeho vydanie nenavrhnú všetci samostatní procesní spoločníci

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/84/2022 zo dňa 31. 5. 2023

Anotácia:

Odvolačný súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zamietajúceho výroku vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade. Druhým výrokom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zamietajúceho výroku vo vzťahu k žalovanej v 2/ rade tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konania. Žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanému v 1/ rade trovy odvolacieho konania v celom rozsahu. Svoje rozhodnutie založil na úvahe o tom, že ak o založení procesného spoločenstva rozhoduje iba vôľa veriteľa, jedná sa o samostatných spoločníkov. Žalobkyňa teda mohla uplatniť svoju pohľadávku iba vo vzťahu k niektorému z dlžníkov, z čoho je zrejmé, že sa nejedná o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého zo žalovaných, preto neboli podľa odvolacieho súdu splnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškania vo vzťahu k žalovanej v druhom rade, ak sa jedná o samostatných spoločníkov – žalovaných a návrh na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovaná v druhom rade nepodala.

Právna veta:

Žalovaní ako solidárne zaviazaní dlžníci, majú procesné postavenie samostatných spoločníkov, a teda pre vydanie rozsudku pre zmeškanie vo vzťahu k oboj žalovaným bol potrebný návrh na takýto postup od oboch žalovaných a to najmä preto, že žalovaní aj keď sú manželia, zvolili si na zastupovanie v konaní iných zástupcov, pričom v plnej moci každý z nich určil svojmu zástupcovi určitý rozsah práv a povinností. Dovolací súd je preto názoru, že zástupca ktoréhokoľvek žalovaného nedisponoval v súdnom konaní takým oprávnením, aby za inú osobu (v tomto prípade druhého manžela – za žalovanú 2/) so samostatným zástupcom, mohol zrealizovať akékoľvek procesné návrhy, teda nemal oprávnenie navrhnúť vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu podľa § 278 CSP.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 76, § 172, § 274, § 278

8. K trestnej zodpovednosti stavbyvedúceho v súvislosti so vznikom ujmy na zdraví

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 3To/89/2023 zo dňa 15. 11. 2023

Anotácia:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby za skutok, ktorý mal spáchať tak, že na stavbe ako stavbyvedúci nevykonal ochranné opatrenia tak, aby nedošlo k pádu voľne stojacej priečky a následkom pádu priečky poškodený utrpel zlomeninu a ďalšie poranenia, ktoré závažne sťažili obvyklý spôsob života poškodeného po dobu viac ako 42 dní a mal tak spáchať prečin ublíženia na zdraví.

Proti rozsudku okresného súdu podal okresný prokurátor odvolanie proti oslobodzujúcemu výroku v neprospech obžalovaného.

Právna veta:

- I. Je potrebné z trestnoprávneho hľadiska poukázať aj na odlišnú mieru schopnosti predvídať trestnoprávne relevantný následok z pozície murára a z pozície stavbyvedúceho, a to predovšetkým vzhľadom na rozsah odbornej spôsobilosti, ktorý sa pri vykonávaní uvedených činností vyžaduje. Vo vzťahu k samotnému zavineniu v tomto smere platí, že z pohľadu starostlivosti možno od stavbyvedúceho vzhľadom na priepastný rozdiel v požadovanej odbornosti očakávať inú mieru opatrnosti či starostlivosti v porovnaní s murárom, ktorý dielo zhotovuje.
- II. Aj keď v tomto smere môže byť z právneho hľadiska sporné, či obžalovaný bol ako stavbyvedúci adresátom povinnosti zabezpečiť predmetnú stenu proti pádu, nie je sporné, že bol adresátom povinnosti upozorniť na nesprávnosť zvoleného pracovného postupu či povinnosti nariadiť vykonanie určitých opatrení za tým účelom, aby k ohrozeniu bezpečnosti života či zdravia nedošlo. A práve v tom spočíva jeho zavinenie, pretože bez akéhokoľvek ospravedlniteľného dôvodu tejto povinnosti nedostál. Zároveň platí, že medzi porušením uvedenej povinnosti a vznikom v obžalobe uvedeného následku je daný príčinný vzťah, pretože ak by si obžalovaný túto povinnosť splnil, zranenia poškodeného by nevznikli.

Právna oblasť: Občianske právo, Trestné právo

Právny inštitút: Zodpovednosť za škodu, Ublíženie na zdraví

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 300/2005 Z. z. – § 157
147/2013 Z. z. – § 12
124/2006 Z. z. – § 6

9. K možnosti účasti potenciálnych dedičov vyvlastňovaného vo vyvlastňovacom konaní

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 11S/44/2021 zo dňa 30. 11. 2022

Anotácia:

V spore bolo posudzované tvrdenie žalobcov, ktorí v podaných žalobách zhodne uviedli, že rozhodnutím žalovaného Ministerstva dopravy a výstavby SR o vyvlastnení vlastníckeho práv boli ukrátení na svojich právach. Namietali, že správne orgány sa obmedzili len na posúdenie, či sú vlastníckmi, príp. nositeľmi iného vecného práva k vyvlastňovaným nehnuteľnostiam a nesprávne vyhodnotili § 8 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní. Uviedli, že žalovaný opiera svoje rozhodnutie o § 8 ods. 1 písm. d) zákona o vyvlastnení, pričom práve § 8 ods. 1 písm. d) tohto zákona predpokladá naplnenie okolností zakladajúcich akékoľvek iné právo, než je vlastnícke právo dotknutej osoby (príp. iné vecné právo). Vyvlastňovaný je ich otcom (blízkou osobou) a ujmu, ktorá mu vyvlastnením môže byť spôsobená, vzhľadom na ich rodinný vzťah, považujú aj za vlastnú.

Právna veta:

- I. Pokiaľ by teda mal zákonodarca úmysel, aby explicitne boli účastníkmi vyvlastňovacieho konania aj dedičia vyvlastňovaného, bol by uviedol v ust. § 8 ods. 1, písm. d/ konštrukciu napr. „vyvlastňovaný a jeho dedičia“. Zo znenia zákona o vyvlastňovaní takýto záver nevyplýva.
- II. Rozšíriť okruh účastníkov vyvlastňovacieho konania výkladom ust. § 8 ods. 1 písm. d/ aj na potencionálnych dedičov vyvlastňovaného, by podľa súdu znamenalo nepochopenie účelu zákona o vyvlastňovaní, nakoľko by v končnom dôsledku viedlo k neúmernému predlžovaniu, prípadne až k jeho „bezzubosti“ v aplikačnej praxi. Svoje práva titulom vyvlastňovaného môže využiť (a aj intenzívne využíva) samotný vyvlastňovaný, pričom záujmy jeho dedičov by boli v zhode s jeho záujmami a preto nie je zrejmé, z akých dôvodov sa žalobcovia domnievajú, že ich prípadné účastníctvo vo vyvlastňovaní by viedlo k iným záverom, než v prípade, ak bude hájiť práva rodinného majetku samotný vyvlastňovaný.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Vlastnícke práva, Vyvlastňovanie pozemkov a stavieb

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 282/2015 Z. z. – § 8 ods. 1 písm. d), ods. 3

10. Právo na vymáhanie pohľadávky voči spoludlžníkovi a postúpenie pohľadávky

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Cob/35/2021 zo dňa 14. 6. 2022

Anotácia:

V podanom odvolaní sa žalovaný nestotožnil s odôvodnením súdu, že prihladením na zmluvné ustanovenia a ust. § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nepochybné, že s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené, teda aj akcesorické práva, ktoré sú spojené s pohľadávkou ako hlavným záväzkom, a ktoré vznikli a trvajú v súvislosti s existenciou pohľadávky a jej obsahom, ktoré konštatovanie je v rozpore s odôvodnením súdu v bode 50 odôvodnenia, kde súd prvej inštancie konštatuje, že prístupujúci dlžník nie je zaviazaný v rámci akcesorického vzťahu, ale priamo a v rovnakom rozsahu ako pôvodný dlžník a medzi pôvodným a prístupujúcim dlžníkom ide o spoločný záväzok, ktorý má charakter solidárneho dlhu. V tomto smere žalovaný považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za zmatečné a jednotlivé tvrdenia a závery používané v tendenčný prospech žalobcu.

Právna veta:

Vzhľadom na zákonné založenie solidárneho záväzku medzi pôvodným dlžníkom a prístupujúcim dlžníkom zmluvou o pristúpení k záväzku, čím vzniká popri hlavnom záväzku ďalší záväzok voči prístupujúcemu dlžníkovi, nie je správna taká interpretácia právnych noriem, že záväzok spoludlžníka je akcesorickým záväzkom, ktorý prechádza s postúpenou pohľadávkou priamo na postupníka. Tento záver podľa odvolacieho súdu vychádza aj z toho, že záväzok spoludlžníka nesleduje osud záväzku toho dlžníka, ktorý poskytol zabezpečenie svojho záväzku, čo znamená, že zabezpečenie pôvodného záväzku má zmluvný základ medzi veriteľom, dlžníkom a prípadne aj treťou osobou a následný vznik pasívnej solidarity nemôže mať bez ďalšieho ten následok, že pôvodné zabezpečenie sa v celom rozsahu vzťahuje aj na prístupujúceho dlžníka. Pod slovným spojením „práva spojené s pohľadávkou“ podľa odvolacieho súdu je potrebné rozumieť najmä práva veriteľa na zabezpečenie pohľadávky (napr. záložné právo, ktoré zabezpečuje postúpenú pohľadávkou), právo na súdne uplatnenie pohľadávky (nárok) vrátane oprávnenia na jej exekučné vymáhanie, právo na príslušenstvo pohľadávky (§ 121 Občianskeho zákonníka) avšak nemožno ním rozumieť právo vyplývajúce z celkom odlišnej právnej skutočnosti voči inému dlžníkovi, ktoré má k prevádzanej pohľadáвке len ten vzťah, že vyplýva zo skutkovo spolu súvisiaceho právneho úkonu.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Postúpenie pohľadávky, Zmena záväzku

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 524 ods. 2, § 533

11. Drobné opravy vozidiel umiestnených v predmete nájmu v súlade s dojednaným účelom nájmu nie sú užívaním predmetu nájmu v rozpore so zmluvou

Rozhodnutie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5Co/81/2022 zo dňa 7. 12. 2022

Anotácia:

V spore o určenie neplatnosti výpovede z nájmu nebytových priestorov bola riešená otázka, či predmet nájmu užíval nájomca v súlade s účelom vymedzeným v zmluve. Výpoveď z nájmu bola odôvodnená tým, že nájomca využíva priestory v rozpore so zmluvou, pretože v predmete nájmu začal opravovať automobily.

Právna veta:

Drobné opravy na vlastných motorových vozidlách, či inom majetku, ktorý žalobca ako prenajímateľ (správne „ako nájomca“ – pozn.) v súlade s účelom nájmu dojednanom v nájomnej zmluve umiestil v prenajatých nebytových priestoroch nemožno podľa odvolacieho súdu chápať ako užívanie nebytových priestoroch v rozpore s nájomnou zmluvou. Posúdenie rozporu takýchto drobných opráv s nájomnou zmluvou záleží samozrejme na konkrétnych okolnostiach každého individuálneho prípadu. V zásade ale možno mať podľa odvolacieho súdu za to, že ak boli nebytové priestory prenajaté za účelom garážovania vlastných motorových vozidiel nájomcu a uskladnenia iného jeho súkromného majetku, tak vykonávanie drobných opráv /oprava zámku dverí, výmena žiarovky svietidla, oprava defektu pneumatiky a podobne/ je s takto vymedzeným účelom nájmu logicky spojené, a to aj bez toho, aby bolo výslovne v nájomnej zmluve uvedené.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Nájom bytu a nebytového priestoru, Nehnutelnosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 116/1990 Zb. – § 3 ods. 2, ods. 3, § 9 ods. 2 písm. a)

12. Nahrávanie rozhovoru zamestnanca s nadriadeným bez jeho súhlasu nemožno považovať za dôvod pre okamžité skončenie pracovného pomeru

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 8CoPr/5/2022 zo dňa 22. 11. 2022

Anotácia:

V konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru bola posudzovaná otázka, či nahrávanie rozhovoru žalobkyne, ako zamestnankyne s ktorou bol skončený pracovný pomer s prokuristom žalovaného bez jeho súhlasu možno považovať za dôvod na skončenie pracovného pomeru.

Právna veta:

Nahrávanie rozhovoru žalobkyne s prokuristom žalovaného bez jeho súhlasu je síce neprípustné s ohľadom na ochranu osobnostných práv prokuristu v zmysle Občianskeho zákonníka, avšak nemožno ho považovať za porušenie pracovnej disciplíny a to najvyšším – závažným spôsobom, keďže s bezprostredným výkonom povinností žalobkyne ako zamestnanca voči žalovanému nesúvisí a vplyv na plnenie si jej povinností zamestnanca vo vzťahu k zamestnávateľovi vplyv nemalo.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Pracovno-právne spory, Porušenie pracovnej disciplíny, Skončenie pracovného pomeru

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. – § 63 ods. 1 písm. e), § 68 ods. 1 písm. b)

13. Ukončenie pracovného pomeru zamestnávateľom v skúšobnej dobe samo osebe neznamená, že povinný rodič nevynakladá dostatočné úsilie udržať si zamestnanie

Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 13CoP/61/2023 zo dňa 12. 10. 2023

Anotácia:

V konaní o výške výživného matka tvrdila, že otec bol z práce prepustený účelovo po dohode z toho dôvodu, že okresný súd v návrhu na určenie výživného vyhovel. Jej tvrdenie podporuje aj fakt, že s ním bol dňa 11.07.2023 ukončený pracovný pomer z dôvodu nadbytočnosti (znižovanie stavu zamestnancov) a 21.07.2023 s ním bola uzavretá dohoda o pracovnej činnosti v rozsahu 10 hodín/ týždeň.

Právna veta:

Zo správy tohto zamestnávateľa vyplývalo, že „...menovaný u nás pracoval na hlavný pracovný pomer od 01.11.2022 do 09.01.2023 na pozícii operátor výroby. Počas uvedeného obdobia neevidujeme žiadne sťažnosti. Menovaný vykonával svoju prácu podľa našich smerníc a neboli s ním počas trvania pracovného pomeru v našej spoločnosti žiadne problémy. Ukončenie pracovného pomeru bolo podľa § 72 Zákonníka práce a nebolo vyplatené žiadne odstupné“. Z uvedeného v spojení s ďalšími listinnými dôkazmi nebolo možné bez ďalšieho konštatovať preukázané vyhýbanie sa zárobkovej činnosti otcom, resp. vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletým deťom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 75 ods. 1

14. Splnomocnenie udelené na zastupovanie na schôdzi vlastníkov bytov automaticky nezahŕňa oprávnenie podania žaloby prehlasovaného vlastníka bytu

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co/81/2022 zo dňa 7. 12. 2022

Anotácia:

Žalobca sa podanými žalobami domáhal určenia neplatnosti písomného hlasovania vlastníkov bytov, neplatnosti zápisnice o hlasovaní, neplatnosti oznámenia o zvolaní schôdze vlastníkov bytov, neplatnosti zápisnice z konania schôdze vlastníkov bytov a neplatnosti uznesenia zo schôdze vlastníkov bytov. Ďalej sa domáhal doručenia všetkým vlastníkom bytov nového oznámenia o písomnom hlasovaní a zverejnenia záznamu zo zasadnutia pracovnej skupiny o výbere cenovej ponuky projektanta na vypracovanie projektovej dokumentácie o obnove bytového domu. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním vo veci zistil, žalobca je nájomcom družstevného bytu, tento byt užíva na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom ako nájomcom a žalovaným OSBD ako prenajímateľom zo dňa 12.7.1993. Vlastníkom tohto bytu je žalovaný – OSBD. Súd uzavrel, že uvedených nárokov sa žalobca ako nájomca bytu nemôže domáhať.

Právna veta:

Zákon nedovoľuje iným osobám ako vlastníkom návrhom podľa § 14a ods. 8 zákona č. 182/1993 Z. z. zasahovať do vnútorných pomerov a rozhodnutí vlastníkov prijatých na schôdzi či zhromaždení vlastníkov. Keďže žalobca nie je vlastníkom družstevného bytu v bytovom dome, ale tento byt užíva na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi ním ako nájomcom a žalovaným ako prenajímateľom bytu, nie je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, tzn. nie je aktívne vecne legitimovaným na podanie takejto žaloby. Súd prvej inštancie správne konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitimácie. Splnomocnenie, ktoré udelilo žalované Okresné stavebné bytové družstvo ako vlastníka bytu žalobcovi, žalobcu oprávňovalo iba na zastupovanie na schôdzi vlastníkov v bytovom dome, nie však na podanie žaloby akoby prehlasovaného vlastníka bytu podľa § 14a ods. 8 zák. č. 182/1993 Z. z., preto žalobca nemôže byť aktívne vecne legitimovaným subjektom na podanie žaloby.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Byty a nebytové priestory

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 182/1993 Z. z. – § 14a ods. 8

15. Aj úmyselný trestný čin spáchaný v zahraničí je dôvodom pre vydedenie

Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/7/2023 zo dňa 11. 10. 2023

Anotácia:

Nebolo sporné, že matka žalobcu zomrela a jediným dedičom po poručiťke bol žalobca, ktorého však poručiťka vydedila Listinou o vydedení zo dňa 28.10.2002 spísanou vo forme notárskej zápisnice. Z obsahu Listiny o vydedení súd zistil, že matka žalobcu vydedila žalobcu z dôvodov podľa § 469a ods. 1 písm. a), b), d), resp. c) OZ. Poručiťka tiež uviedla v Listine o vydedení, že žalobca neplatil výživné na svoju dcéru a mala vedomosť o tom, že bol odsúdený na trest odňatia slobody za viaceré trestné činy.

Žalobca v podanej žalobe nesúhlasil s dôvodmi vydedenia majúc za to, že jeho matka – poručiťka, bola psychicky chorá a liečila sa na psychiatrickej klinike, o čom predložil správu z nemocnice v Kroměříži.

Žalobca v konaní predložil výpis z registra trestov (č.l.15), z ktorého nevyplývajú žiadne informácie o odsúdení žalobcu a tvrdil, že dôvod vydedenia spočívajúci v naplnení podmienky podľa § 469a ods. 1 písm. c) OZ nebol daný. V odvolaní žalobca namietal, že súd prvej inštancie len skonštatoval, že žalobca nepreukázal zahladenie odsúdenia, preto je potrebné mať za to, že v čase vydedenia žalobcu jeho odsúdenie zahladené nebolo.

Právna veta:

Argument odvolateľa, že ak sa dopustil skutku, v ktorom sa vidí trestný čin, tak sa ho dopustil v zahraničí a na posúdenie splnenia podmienok na vydedenie nebol dôvod, lebo OZ platí len na území Slovenska, je nedôvodný. Z pohľadu naplnenia podmienky vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. c) OZ je irelevantné, či úmyselný trestný čin bol spáchaný na území Slovenskej republiky, alebo na území inej krajiny, podstatné je len to, že za tento úmyselný trestný čin bol právoplatne odsúdený v trvaní aspoň jedného roka.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Dedičské konanie, Vydedenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 469a ods. 1 písm. c)